

Meddelande om innovationspartnerskap om råvaror

Näringsdepartementet

2012-04-04

Dokumentbeteckning

KOM(2012) 82 final

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, europeiska ekonomiska och sociala kommittén och regionkommittén - Att trygga råvaruförsörjningen för Europas framtida välbefinnande - Förslag till ett europeiskt innovationspartnerskap om råvaror

Sammanfattning

Kommissionen föreslår i sitt meddelande att det ska inrättas ett europeiskt innovationspartnerskap om råvaror med den övergripande målsättningen att minska Europas importberoende av sådana råvaror som är avgörande för europeisk industri. Råvaror som avses är metalliska mineral, industrimineral, konstruktionsmineral, naturgummi och trä.

Innovationspartnerskapet följer de riktlinjer som fastställts i flaggskepsinitiativet Innovationsunionen och bygger på erfarenheter från pilotpartnerskapet "Aktivt och hälsosamt åldrande".

Regeringen är positiv till förslaget och avser delta aktivt i det fortsatta arbetet med att implementera det europeiska innovationspartnerskapet om råvaror. Samtidigt avser regeringen bevaka att förslaget inte får protektionistiska följder.

1.1 Ärendets bakgrund

Den strategiska betydelsen av hållbar råvaruförsörjning för EU har grundligt behandlats i olika policydokument. Kommissionen förslög år 2008 att en integrerad europeisk råvarustrategi skulle utarbetas – det så kallade *råvaruinitiativet*, faktapromemoriorna 2008/09:FPM54 och 2010/11:FPM80. Förslaget behandlades i rådet i mars 2011 (Rådets slutsatser 6909/11) och av Europaparlamentet i september 2011. Betydelsen av tillgång till råvaror understryks inom Europa 2020-strategin i flaggskeppsinitiativen om industripolitik (KOM(2010) 614) och resurseffektivitet (KOM(2011) 21). Betydelsen av effektiv resursanvändning betonas i den tillhörande *Färdplan för ett resurseffektivt Europa* (KOM(2011) 571 slutlig).

Föreliggande förslag följer de riktlinjer för innovationspartnerskap så som de är fastställda i flaggskeppsinitiativet *Innovationsunionen*, faktapromemoria 2010/11:FPM20.

1.2 Förslagets innehåll

De råvaror som ryms inom detta innovationspartnerskaps verksamhetsområde är råvaror utanför energi- och jordbrukssektorerna, som ingår i men inte är begränsade till EU:s förteckning över råvaror av avgörande betydelse. De omfattar således även andra metalliska mineraler, industrimineraler, konstruktionsmineral samt andra industrimaterial som naturgummi och trä.

Med det föreslagna innovationspartnerskapet skapas en plattform för att samla de relevanta politiska strategierna och aktörerna på gemenskapsnivå. Företrädare från den offentliga sektorn (från EU till nationell, regional och lokal nivå), industrin (bland annat små och medelstora företag), civilsamhället och andra intressenter förväntas medverka i partnerskapet.

I meddelandet föreslår kommissionen en rad konkreta mål som ska nås senast år 2020. Innovationspartnerskapet förväntas utöver dessa mål fastställa ytterligare mål för verksamheten mot vilka framstegen ska bedömas. Exempel på ett sådant mål är att uppnå en betydande minskning av importberoendet av vissa av de allra viktigaste råvarorna. Målen ska nås genom en rad innovationsbaserade mekanismer såsom: utveckling av nya produkter och tjänster och kombinationer av dessa; stimulera spetskompetens inom den vetenskapliga basen; stödja riktade innovativa regleringsåtgärder; främja riktade instrument för standardisering och offentlig upphandling samt föra samman politiska verktyg och organisationer för att främja innovationsklimatet.

De föreslagna åtgärderna har delats in i fem arbetspaket. Arbetspaketen ska interagera – och i vissa fall överlappa – varandra. De kan också anpassas så

att de tillgodoser förändrade behov och tar tillvara nya möjligheter. Följande arbetspaket för det europeiska innovationspartnerskapet föreslås:

Arbetspaket 1 – Utveckla innovativa tekniker och lösningar för en hållbar och säker råvaruförsörjning: utvinning, bearbetning och återvinning.

Arbetspaket 2 – Utveckla innovativa och hållbara lösningar för ersättning av knappa råvaror av avgörande betydelse.

Arbetspaket 3 – Förbättra Europas regelverk, kunskaps- och infrastrukturbas för råvaror.

Arbetspaket 4 – Förbättra villkoren för regelverket, framför allt genom att främja spetskompetens och förebyggande arbete, förberedelse för återanvändning och återvinning via offentliga (t.ex. upphandling) och privata initiativ.

Arbetspaket 5 – Vara medveten om den globala marknadens roll när det gäller att trygga råvaruförsörjningen och främja användningen av miljövänlig utvinnings- och bearbetningsteknik.

Innovationspartnerskapet ska ledas av en styrgrupp på hög nivå. Sammansättningen av styrgruppen ska spegla nyckelgrupperna i partnerskapet, med medlemmar som personligen har utsetts att företräda medlemsstater, företag, akademier och andra aktörer. Operativa grupper ska inrättas för särskilda frågor, för att ge råd till styrgruppen och för att verkställa styrgruppens genomförandeplan. Kopplingen mellan den strategiska och operativa nivån ska tillhandahållas av en särskild grupp, vilken består av personliga företrädare för styrgruppen på hög nivå, och som kallas Sherpagruppen.

Vid framtagandet av förslaget har kommissionen beaktat erfarenheterna från pilotpartnerskapet "Aktivt och hälsosamt åldrande". Det bygger också på olika bidrag från medlemsstaterna, forskarsamfund och andra intressenter som samlats vid olika möten, workshoppar och evenemang och också från det offentliga samråd som anordnades under 2010 och 2011.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Förslaget innehåller inga lagstiftande åtgärder.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Förslaget innebär inga budgetära konsekvenser.

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen är positiv till förslaget och delar kommissionens uppfattning att den europeiska industrins tillgång till råvaror på lång sikt är en viktig hållbarhetsfråga. Samtidigt avser regeringen bevaka att förslaget inte får protektionistiska följder.

Regeringen välkomnar den breda definitionen av råvaror, vilken inkluderar metalliska mineral, industrimineral, konstruktionsmineral, naturgummi och trä i partnerskapet.

Regeringen avser att delta aktivt i det fortsatta arbetet med genomförandet av det europeiska innovationspartnerskapet för råvaror.

Regeringen avser att verka för att Sverige blir representerat i innovationspartnerskapets ledningsgrupper av företrädare för den svenska råvarubranschens olika aktörer.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaterna har ännu inte behandlat förslaget i rådet.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Meddelandet har ännu inte behandlats av institutionerna.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Nuvarande förslag har inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Förslaget läggs med stöd av tidigare fattat beslut om att inrätta europeiska innovationspartnerskap i enlighet med förslaget om Innovationsunionen KOM(2010) 546.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen kommenteras inte i meddelandet.

Kommissionen ser fördelar med att erbjuda en plattform som syftar till att samla de relevanta politiska strategierna och aktörerna på gemenskapsnivå.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

I meddelandet anges att följande milstolpar planeras för implementeringen av innovationspartnerskapet:

Mitten av maj: Kommissionen utser styrgruppen på hög nivå, Sherpagruppen och operativa grupper.

Början av 2013: Den strategiska genomförandeplanen färdigställs av styrgruppen på hög nivå och läggs fram av kommissionen för Europaparlamentet och rådet (första halvåret 2013).

Mitten av 2013: Genomförandet har börjat och den första årliga konferensen har ägt rum.

Slutet av 2014: Lägesbedömning (bland annat av ledningsstrukturen, med beaktande av den nya fleråriga budgetramen 2014-2020 och den nya kommission som ska tillsättas).

Uppgifter saknas om ärendets fortsatta behandling i rådet.

4.2 Fackuttryck/termer

-